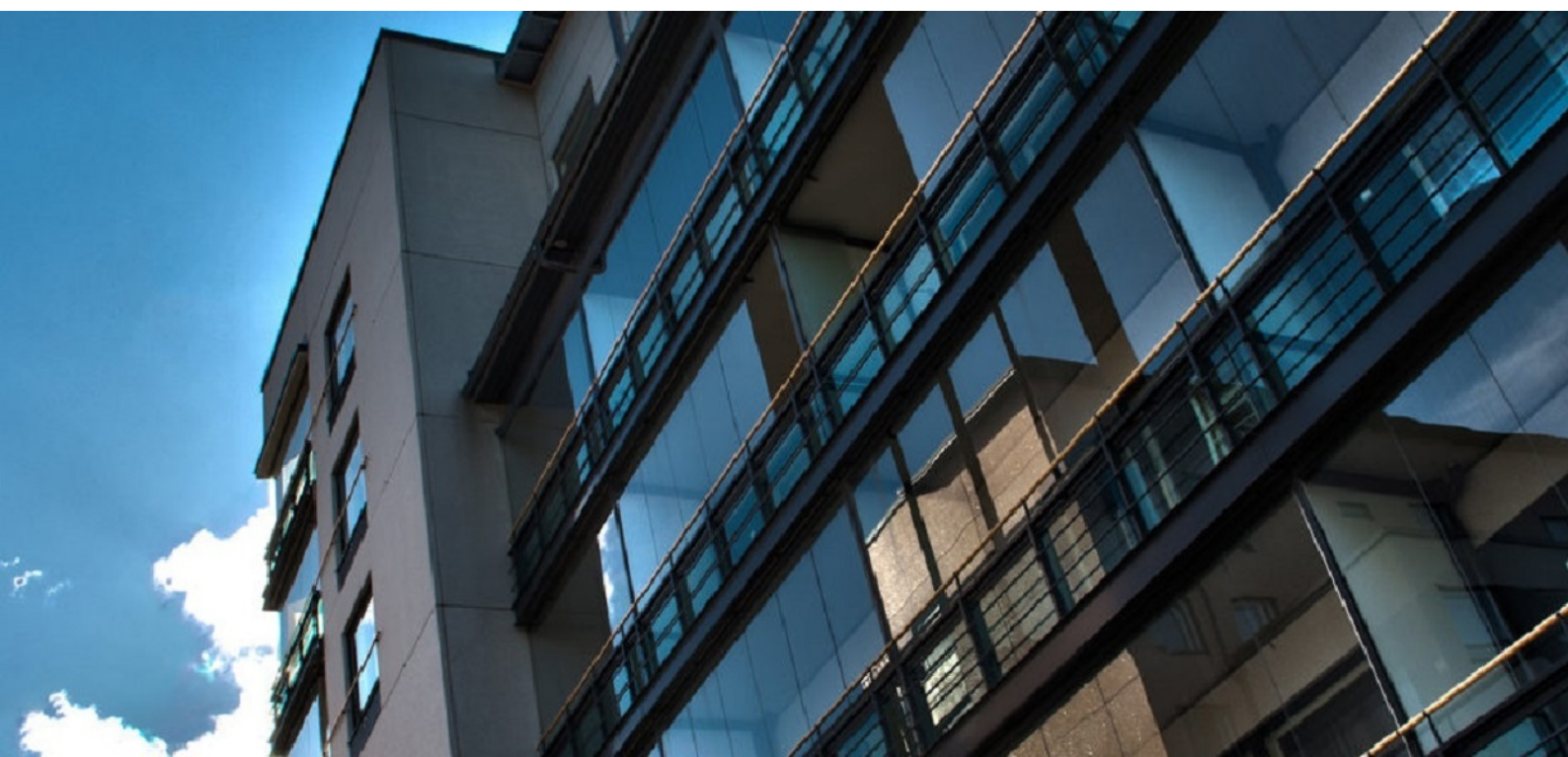

Herrainpuisto

Pelastussuunnitelma

Herrainpuisto pelastussuunnitelma

Laadittu 27.9.2018

Laatija Janne-Juhani Piiparinen

Viimeksi päivitetty 1.9.2021

Päivittäjä Jari Ahonen

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen palvelua TOAS.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 39 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Kohteen perustiedot	6
2.1	Perustiedot	6
2.2	Organisaatio	6
2.3	Muut tiedot	6
3	Tärkeät puhelinnumerot	8
3.1	Kiinteistön tärkeät numerot	8
3.2	Muut tärkeät numerot	8
4	Riskit	9
4.1	Tapaturmat	9
4.2	Tulipalovaarat	10
4.3	Vesivahingot	11
4.4	Sairauskohtaukset	12
4.5	Säteily- tai kaasuvaara	13
4.6	Myrskyvauriot	13
4.7	Rikollinen toiminta	14
5	Turvallisuusjärjestelyt	15
5.1	Turvalaitteet	15
5.2	Paloturvallisuus	15
6	Toimintaohjeita	18
6.1	Avun hälyttäminen	18
6.2	Sairauskohtaus tai tapaturma	19
6.3	Tulipalo	20
6.4	Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt	20
6.5	Toiminta kokoontumispaikalla	21
6.6	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	22
6.7	Vesivahinko	22
6.8	Väkivallan uhatessa	23
6.9	Yleinen vaaramerkki	23
6.10	Kaasuvaara	24
6.11	Säteilyvaara	24
6.12	Sähkökatko	25
7	Väestönsuojelu	26
7.1	Väestönsuojan hoitajan ja apulaisen tehtävät	27
8	Säilyttäminen kiinteistössä	28
9	Liitteet	29
Liite A	Liiketilän haltijan velvollisuudet	30

Liite B Alkusammuttimien käyttöohjeet	31
B.1 Sammuttimet	31
B.2 Sammutuspeitteet	31
Liite C Palovaroitinohje	32
Liite D Yleiset ohjeet	33
D.1 Ulko- ja piha-alueet	33
D.2 Pysäköinti	33
D.3 Huoneistot	33
D.4 Parvekkeet	33
D.5 Lemmikkieläimet	33
D.6 Jätehuolto	34
D.7 Pesula	34
D.8 Pyykkihuolto	34
D.9 Kuivaushuone	34
D.10 Saunan käytön turvallisuus	34
D.11 Saunan käyttö	35
D.12 Kerhuhuone	35
D.13 Grillaaminen	35
Liite E Kotivara	36
Liite F Ensiapuohjeita	37
F.1 Hätäensiapu	37
F.2 Kouristelu	37
F.3 Myrkytys	38
F.4 Rintakipu	38

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman laadinta, ylläpito ja tiedottaminen perustuvat pelastuslain (379/2011) vaatimukseen. Tässä pelastussuunnitelmassa on selostus:

1. vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
2. rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
3. henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
4. mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Pelastuslaki 379/2011, 15 §.)

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen henkilöille. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §.)

Pelastuslaissa on myös muita vaatimuksia turvallisuudelle, näistä tärkeimpinä:

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

1. tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
2. rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
3. pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
4. pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon. (Pelastuslaki 379/2011, 9 §.)

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

1. sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
2. sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
3. palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
4. poistumisreittien opasteet ja valaistus;
5. väestönsuojien varusteet ja laitteet. (Pelastuslaki 379/2011, 12 §.)

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1. ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
2. varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
3. varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
4. ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (Pelastuslaki 379/2011, 14 §.)

2 Kohteen perustiedot

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Herrainpuisto
Kiinteistön osoite	Valumallinpolku 2 33100 TAMPERE
Asuinhuoneistojen määrä	78
Liikehuoneistojen määrä	1
Talotyyppi	Kerrostalo
Kerrosluku	6 - 8
Kiinteistön rakentamisvuosi	2005
Kiinteistön omistaja	TOAS
Korttelinumero	955 / 2

2.2 Organisaatio

Tekninen isännöitsijä	Veli-Matti Rajala TOAS veli-matti.rajala@toas.fi
Asiakaspalvelu	TOAS puh. 0800 95560 isannointi@toas.fi
Väestönsuojan hoitaja VSS1	Veli-Matti Rajala

2.3 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Pirkanmaa.

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Veden pääsulku	Lämmönjakohuone: 1. Kerroksessa, käynti ulkoa Valumallinpolulta
Lämmönjakohuone	1. Kerroksessa, käynti ulkoa Valumallinpolulta
Sähköpääkeskus	Porraskäytävä, 1. kerroksen käytävällä
Ilmanvaihtokone	
Ilmanvaihdon hätä-seis	Porraskäytävän pääsisäänkäynnillä, Valumallinpolun puolella
Kiinteistönhoito	HH kiinteistöpalvelut Oy puh. 010 3950395 päivystys 010 3950395
Kokoontumispaikka	Talon piha
Varakokoontumispaikka	Viranomaisen määrittää tarvittaessa
Väestönsuojien määrä	1
Väestönsuojan sijainti VSS1	Porraskäytävä, 1. kerros, käytössä irtaimistovarastona

Kiinteistön tilat

Liikehuoneistot

Sijainti	Nimi
Pohjakerroksessa	TreMedia Ky

3 Tärkeät puhelinnumerot

3.1 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	HH kiinteistöpalvelut Oy	010 3950395	010 3950395
Hissihuolto	KONE Hissit Oy		0800 15063

3.2 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

4 Riskit

Turvallisuuden näkökulmasta riski tarkoittaa onnettomuuden todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmää. Tärkeä osa turvallista kiinteistöä on turvallisuusriskien tunnistaminen ja niiden seurausten arviointi. Seuraavilla sivuilla on tunnistettu riskit, jotka kohdistuvat ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön. Tunnistettuihin riskeihin on laadittu toimenpide-ehdotukset, joilla riskejä voidaan poistaa, vähentää ja hallita. Vain tunnistettua riskiä voidaan hallita.

Kiinteistöön ja henkilöihin kohdistuvat riskiluokat:

- Tapaturmat
- Tulipalovaarat
- Vesivahingot
- Sairauskohtaukset
- Säteily- tai kaasuvaara
- Myrskyvauriot
- Murrot, ilkivalta yms.

4.1 Tapaturmat

Riskit

- kaatuminen
- liukastuminen
- kompastuminen
- lumen tai jään tippuminen ihmisen tai omaisuuden päälle
- leikkipihoilla tapahtuvat lasten tapaturmat
- liikenneonnettomuus
- hukkuminen
- korkea pudotus
- sähköisku
- viiltohaava
- pelastustiellä esteitä

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- TOASon vastuuttanut hiekoituspalvelut, lumen- ja jäänpudotuksen tarpeen seurannan ja lumen luonnin kiinteistöhuoltoyhtiölle.
  - TOAS valvoo toimintaa ja puuttuu aktiivisesti epäkohtiin.
- Lumen ja jään kerääntymistä katoilla on seurattava talvisin.
  - Vaaranpaikoista tulee ilmoittaa välittömästi kiinteistöhuoltoyhtiölle.
  - Vaaratilanteissa kulku tai pysäköiminen tulee estää lumen tai jään putoamisvaara-alueelle.
- Piha-alue pidetään siistinä ja kunnossa. Kasvustoa hoidetaan säännöllisesti.
  - Pensaat ja puskat siistitään liikenneonnettomuuksien estämiseksi.
  - Talvikunnossapidosta huolehditaan.
- Läheltä piti -tilanteisiin puututaan viivytyksettä. Läheltä piti -tilanteet tutkitaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle ja niiden estämiseksi.
- Yleisiin ensiapuohjeisiin tulee jokaisen tutustua.

4.2 Tulipalovaarat

Riskit

- oikosulut
- rikkinäisen sähkölaitteen aiheuttama palo
- rasva- tai muu palo keittiössä
- huolimaton tupakointi
- tuhopoltto
- lasten leikkien aiheuttama tulipalo
- sähkölaitteiden päälle unohtuminen
- tavaroiden säilyttäminen kulkukäytävillä
- tavaroiden säilyttäminen porraskäytävissä
- palo-ovet auki
- valvomatonta kynttilöiden polttoa
- pelastustiellä esteitä

Palovaarallisia kohteita ovat muun muassa huoneistojen keittiö, sauna ja varasto, yleinen sauna, pesula, kuivaushuone, kerhotilat, tekniset tilat ja muut vastaavat kiinteistön tilat.

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- savuvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Poistumisturvallisuudesta on huolehdittava:
  - uloskäytävät tulee olla esteettömiä
  - kulkuteiden esteettömyyden valvominen - esteellisistä poistumisreiteistä ilmoitetaan kiinteistöhuoltoon.
- Jokaisen asukkaan on huolehdittava oman palovaroittimen/palovaroittimien toimintakunnosta
- Ylimääräistä palokuormaa ei kasata rakennuksen seinustalle.
- Pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja siihen perehdytään.
- Kiinteistössä ei saa säilyttää palavia aineita kellareissa.
  - Palavat aineet tulee säilyttää niille tarkoitettussa paikassa.
- Läheltä piti -tilanteisiin tulee puuttua välittömästi, tutkia ja tehdä tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle. Havaituista turvallisuuspuutteista on ilmoitettava TOASille
- Sähkökeskusten edustoilla ei säilytetä tavaraa.

4.3 Vesivahingot

Riskit

- tulva
- rankkasade
- rakenteiden vesitiiviyyden pettäminen
- rakentamis- ja materiaalivirheistä johtuva tapaturma
- pesukoneiden ja kylmäkoneiden rikkoontuminen
- ilkivalta
- putkirikko
- ikkunoiden auki jättäminen

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Veden pääsulkujen sijainti on merkitty.
  - Reitti veden pääsululle on merkitty opastein.
- LVI-työt, -tarkastukset ja -asennukset teetetään vain ammattilaisella.
- Kodinkoneiden käyttö valvottuna.
  - Pesukoneen ja astianpesukoneen suodattimet ja nukkasäiliö on puhdistettava kerran kuussa.
  - Jääkaapin takaosa on imuroitava vähintään kerran vuodessa. Tässä yhteydessä kannattaa tarkistaa silmämääräisesti jääkaapin kunto myös kompressorin ja valuma-astian osalta.
  - Kaikkien keittiössä käytettävien suurempien kodinkoneiden alle tulee sijoittaa valumaallas (jääkaappi, pakastin, astianpesukone ja joskus pesukone), joka helpottaa ja aikaistaa mahdollisen vesivahingon havaitsemista.
- Astianpesukoneiden asennusta tulee teettää ammattitaitoisella putkiurakoitsijalla
- Astianpesukoneiden liitäntöjen tulppaus ja tulppausten tarkastus asukkaan toimesta poismuuttaessa

4.4 Sairauskohtaukset

Riskit

- sydäninfarkti
- diabeettinen sokki
- aivoinfarkti
- aivoverenvuoto
- epilepsia
- pyörtyminen
- pelastustiellä esteitä

Seuraukset

- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Avun saannin nopeuden takaaminen kiinteistön alueella.
- Pelastusajoneuvojen pysäköiminen mahdollistetaan ulko-ovien eteen.
- Pysäköinti sallittu vain merkityillä paikoilla.
- Pelastussuunnitelman liitteenä oleviin ensiapuohjeisiin tutustutaan.

4.5 Säteily- tai kaasuvaara

Riskit

- radioaktiivisen aineen tai vaarallisen kaasun joutuminen ympäristöön
- vaarallisen aineen kuljetusonnettomuus
- onnettomuus ydinvoimalaitoksessa

Seuraukset

- säteilysairaudet
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Joditablettien hankkiminen tarpeiden mukaan (2 tabl./henkilö).
- Kotivaran varastoiminen.
- Ilmanvaihdon hätäpysäytys merkitään opastein.
- Ilmanvaihdon hätäpysäytyksen sijainti on oltava turvallisuusorganisaation tiedossa.
- Ohjeistuksien laatiminen vaarallisten aineiden onnettomuuksien varalle.
- Kiinteistössä on väestönsuoja, johon voi suojautua säteilyvaaratilanteessa.
- Väestönsuojan toimintakuntoa ylläpidetään.
- Väestönsuojanhoitaja on nimetty ja koulutettu tehtäviinsä.
- Mahdollinen suojautuminen väestönsuojaan.
- Pelastussuunnitelmassa on toimintaohjeet tilanteiden varalle.
- Toimintaohjeisiin tulee tutustua.

4.6 Myrskyvauriot

Riskit

- erilaiset luonnonilmiöt

Seuraukset

- sähkökatkot
- omaisuusvahingot
- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Kattojen ja rännien tarkastus asiantuntevalla huoltoliikkeellä ja puutteiden korjaukset.
- Kiinteistön alueella olevien puiden tarkastaminen.
- Vaarallisten oksien poistaminen.
- Pihan yleinen kunnossapito.
- Viranomaisten ulkonaliikkumiskieltoa on noudatettava.
- Sisälle suojautuessa pysytään kaukana ikkunoista ja lasiovista.
- Varaudu omatoimisesti pitkäaikaisiinkin sähkökatkoihin esimerkiksi seuraavasti:
  - kotivara
  - valaisin ja paristot
  - kynttilät ja tulentekevälineet
  - paristokäyttöinen radio

4.7 Rikollinen toiminta

Riskit

- asuntomurto
- kellarimurto
- graffitit
- omaisuuden tarvelemiset ja tuhoamiset

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Yleisen siisteyden ja järjestyksen valvominen ja epäkohtiin puuttuminen aktiivisesti.
  - Siisteys ja järjestys ovat osa turvallisuutta.
  - Ylimääräistä tavaraa ei kasata rakennusten seinustoille.
  - Tavaraa ei säilytetä porraskäytävissä tai yleisten tilojen käytävillä.
- Ulko-ovet ja yleisten tilojen ovet pidetään lukittuina.

5 Turvallisuusjärjestelyt

5.1 Turvalaitteet

Savunpoisto

Savunpoiston tarkoituksena on palossa syntyvien palokaasujen, savun ja lämmön poistaminen tiloista. Savunpoistolaitteet on huollettava ja kokeiltava määräajoin käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisesti. Savunpoistolaitteistoa käyttää vain pelastuslaitos.

Savunpoistolaitteisto

Savunpoistoluukkujen sijainti	Porraskäytävän ylimmässä kerroksessa savunpoistoluukku
Savunpoiston laukaisu	Porraskäytävän pääsisäänkäynnillä, Valumallinpolun puolella

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomainen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös lisäohjeita ja kehoitus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: Porraskäytävän pääsisäänkäynnillä, Valumallinpolun puolella

5.2 Paloturvallisuus

Pelastustie

Pelastustie on ajotie, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät hätätilanteessa riittävän lähelle rakennusta.

- Pelastustielle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää.
- Pelastustie tulee merkitä sisäasiainministeriön asetuksen (468/2003) mukaisesti tekstillisellä lisäkilvellä.
- Pelastustie-merkkiä ei käytetä, jos pelastustietä ei ole merkitty rakennuksen rakennuslupa-asiakirjaan.
- Pelastustieasioissa neuvoja saa paikalliselta pelastusviranomaiselta.

Pelastustie

Sijainti	Pelastustie Valumallinpolulta sisäihalle ja Verstaankadulta rakennuksen sivulle sekä pääovelle. Nostopaikat rakennuksen sivulla, pääovella ja sisäpihalla
Kuvaus	Nostopaikat ja pelastustiet on tarkemmin kuvattuna pelastustiepiirroksessa

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että asuinrakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Poistumisen on voitava tapahtua myös pimeässä, joten kulkureittien on oltava joka hetki esteettöminä. Koska kiinteistössä on 8 kerrosta, pidetään varatienä ikkunaa tai huoneistokohtaista parveketta. Tällöin pelastuslaitos auttaa poistumaan rakennuksesta hätätilanteessa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa. (Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta.)

Uloskäytävien ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilanteessa helposti sisäpuolelta avattavissa.

Ovi voi olla lukittu esimerkiksi estämään luvaton tunkeutuminen ulkoa sisälle, mutta se on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta huoneiston normaalin käytön aikana.

Älä koskaan poistu savuiseen porrashuoneeseen.

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinäintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasus- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinäintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöissä noudatetaan TOASin tulityösuunnitelmaa.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulitöiden vastuuhenkilön antaman tulityöluvan. Tulityöluvalla varmistetaan eri osapuolten toiminta turvallisuuteen ja palosuojeluun liittyvissä asioissa. Tulityötä suorittavalla henkilöllä on aina oltava tulityökortti.

6 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

6.1 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: **112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästyttävä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

6.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä mitä on tapahtunut

- Onko henkilö kaatunut tai pyörtynyt?
- Onko mahdollisesti silminnäkijöitä, jotka osaisivat kertoa tarkemmin tapahtuneesta?

Tarkista henkilön tila

- Onko henkilö heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla?

Tarkista hengitys

- Jos henkilö ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja kokeile tuntuuko ilmaa kulkevan.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon 112.
- Kerro, mistä soitat.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.

Anna tarvittaessa ensiapua

- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.

Tarkkaile potilasta.

- Jos potilaan tilassa tapahtuu muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, ilmoita siitä soittamalla uudelleen hätänumeroon 112, jotta hätäkeskuksessa voidaan tehdä uusi tilannearvio.

Opasta ammattiauttajat nopeasti potilaan luokse

- Kerro ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

6.3 Tulipalo

Pelasta

- Suorita tilannearvio. Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Varo hengittämästä savua! Savu on erittäin myrkyllistä ja hengitettynä aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Varoita

- Varoita muita rakennuksessa olevia tulipalosta ja uhkaavasta vaarasta.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Hälytä

- Soita hätänumeroon **112** turvallisesta paikasta.
- Kerro kuka olet, missä palaa (osoite ja kerros), mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Sammuta

- Suorita alkusammutus mahdollisuuksien mukaan.
- Rasvapalo sammutetaan tukahduttamalla se sammutuspeitteellä.
- Sähkölaitepalossa katkaise laitteen virta, tämän jälkeen voit aloittaa ensisammutuksen.

Rajoita

- Poista lähellä olevat tulenarat esineet ja syttyvät aineet.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla ikkunat ja asunnon ovi poistuessasi.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle tai järjestä opastus. Esimerkki: yksi henkilö opastaa parkkipaikan reunassa ja toinen rakennuksen vieressä.

Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Talon piha

Varakokoontumispaikka: Viranomaisen määrittää tarvittaessa

6.4 Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää asuntoon ja ole rauhallinen.

- Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen, josta palon leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.

Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota

- huutamalla
- vilkuttamalla valoja
- heiluttamalla jotain näkyvää
- voit myös soittaa numeroon 112 ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.

Varaudu tulipalon leviämiseen.

- Laske varmuuden vuoksi vettä ammeeseen ja lavuaariin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtotenttiileistä, tuuleta raikkaalla ilmalla ja tiivistä vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, jähähdytä sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita.

6.5 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Talon piha

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, kokoontumispaikalla tulee nimetä henkilö, joka ottaa vastuun kokoontumispaikan toiminnasta. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetylle kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön (varakokoontumispaikka).

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman pelastusviranomaisen lupaa.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka**Varakokoontumispaikka: Viranomaisen määrittää tarvittaessa**

Ankarissa talviolosuhteissa tai muissa tilanteissa saatetaan tarvita varakokoontumispaikkaa, johon ihmiset ohjataan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

6.6 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Jos tiedät naapurissasi asuvan liikuntarajoitteisia henkilöitä, esimerkiksi invalideja, sokeita tai vanhuksia, pyri hätätilanteessa varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa. Jos tiedät naapurisi olevan kotona, mutta et voi auttaa häntä poistumaan, ilmoita pelastusviranomaisille tilanteesta heti kun mahdollista.

Toimi yhteistyössä muiden asukkaiden kanssa.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Kuuntele autettavaa.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

6.7 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
  - huoltomiehelle: HH kiinteistöpalvelut Oy, puh. 010 3950395, päivystys 010 3950395
  - tekniselle isännöitsijälle: Veli-Matti Rajala
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Lämmönjakohuone: 1. Kerroksessa, käynti ulkoa Valumallinpolulta
- Lämmönjakohuone: 1. Kerroksessa, käynti ulkoa Valumallinpolulta
- Sähköpääkeskus: Porraskäytävä, 1. kerroksen käytävällä

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
  - säkityksin
  - muovipeitteitä käyttämällä
  - johtamalla vesi pois päin rakennuksesta
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

6.8 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

6.9 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytynjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle.
- Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

6.10 Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Lisätietoja vaaran laadusta saat radiosta ja televisiosta. Kaasuvaaraan liittyy tavallisesti seuraavia asioita.

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
  - pysyttele sisällä
  - yläkerroksissa on paras suoja
  - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
  - pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi
  - älä mene kellariin.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
  - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
  - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
  - paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti. Mitä tiiviimmäksi rakennuksen saat, sitä hitaammin kaasu tunkeutuu sisälle.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa. Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuletta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

6.11 Säteilyvaara

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle

Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.

Joditabletit

Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteesta noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Jodeja voi hankkia etukäteen apteekista. Joditabletteja tulisi olla kiinteistössä 2 per henkilö.

Suojaa ruokasi ja juomavesi

Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen

Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilla osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilla www.pelastustoimi.fi.

6.12 Sähkökatko

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Tarkista ensin sulakkeet. Jos ne ovat ehjät, selvitä toimivatko naapurisi tai naapuritalojen sähköt.
- Jos sähköt katkeavat laajemmalla alueella, on häiriö jo tiedossa ja korjaustoimenpiteet aloitettu.
- Mikäli sähköjen palauduttua sähköt käyttäytyvät oudosti, esimerkiksi valot palavat normaalia kirkkaammin tai himmeämmin, saattaa syynä olla sähköverkon nollajohtimen katkeaminen. Tästä voi seurata laitevaurioita, tulipalo ja pahimmillaan sähköiskun vaara. Näissä tilanteissa katkaise sähkö pääkytkimestä ja soita sähköntoimittajasi vikapäivystykseen.
- Sähkökatkon jatkuessa pidempään varaudu etenkin talvisaikaan lämpimin vaattein sekä tarvittaessa kotivaran avulla. * Kotivaran ohje löytyy liitteistä.

Sähkökatkon sattuessa myös hissit pysähtyvät. Mikäli jäät hissiin jumiin sähkökatkon tai muun vian vuoksi, toimi seuraavasti:

- Ota yhteys hissihuollon vikapäivystykseen
- Tarvittaessa voit soittaa hätänumeroon 112.

7 Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Kiinteistössä on yksi väestönsuoja. Jokaiselle väestönsuojalle on suositeltavaa valita väestönsuojanhoitaja ja hoitajan apulainen. Kiinteistön väestönsuojanhoitajien on hyvä opetella väestönsuojan laitteiden käyttö ja suojan käyttökuntoon laitto.

Suomessa väestönsuojapaikka löytyy noin 3,8 miljoonalle ihmiselle. Väestönsuojia on asuintaloissa ja muissa kiinteistöissä. Kiinteistöissä sijaitsevien väestönsuojien lisäksi on olemassa yleisiä väestönsuojia, kuten kalliosuojia. Tällaisia yleisiä väestönsuojia, joista viranomaiset vastaavat, on yleensä vain suurimmissa kaupungeissa.

Normaalioloissa suojia käytetään yleensä harrastustiloina, varastoina tai jossain muussa hyötykäytössä. Väestönsuoja on kuitenkin voitava ottaa käyttöön 72 tunnissa viranomaisten määräyksestä.

Väestönsuojassa on huolehdittava siitä, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Kiinteistössä on yksi väestönsuoja:

Sijainti	Suojaluokka	Pinta-ala	Suojapaikkoja	Varusteiden sijainti
Porraskäytävä, 1. kerros, käytössä irtaimistovarastona	S1	83,8 m ²	111	

Kiinteistön väestönsuoja on luokkaa S1. Suojaluokan S1 väestönsuoja on uudempi suoja, joka on rakennettu vuoden 1971 jälkeen. Tässä suojamallissa on mahdollista viipyä pitkiä aikoja. Suojassa on käsikäyttöinen tai koneellinen ilmanotto, joka on varustettu esisuodattimella ja aktiivihiili-hiukkas-suodattimella.

Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, jos on siirryttävä yleisiin väestönsuojoihin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu siis aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää. Yleisissä väestönsuojissa on Suomessa yhteensä 110 000 suojapaikkaa.

7.1 Väestönsuojan hoitajan ja apulaisen tehtävät

- Vastaa väestönsuojan ylläpidosta ja sen pitämisestä määräysten edellyttämässä kunnossa.
- Tekee väestönsuojan käyttö- ja huolto-ohjeiden mukaiset vuositarkastukset ja -huollot.
- Vastaavat väestönsuojan käyttökuntoon laitosta niin käskettäessä sekä toiminnasta suojautumisen aikana.

8 Säilyttäminen kiinteistössä

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen. On helppo estää tulipalo ennalta kuin sammuttaa se. Siksi pitää tietää, mikä paloja aiheuttaa ja tunnistaa vaaratekijät omasta lähiympäristöstä. Pelastuslaissa on määräykset mm. helposti syttyvien materiaalien ja muiden tavaroiden säilyttämisestä talojen tiloissa. Kemikaalilainsäädännössä on rajoituksia palavien nesteiden ja muiden vaarallisten kemikaalien säilyttämiselle tiloissa, joissa ne voivat aiheuttaa erityisvaaraa. Monet kotonakin säilytettävät aineet kehittävät räjähdysherkkiä kaasuja, jotka syttyvät kipinästä, esimerkiksi valokatkaisimen aiheuttamasta kipinästä - syttymiseen ei siis tarvita edes tulta. Käsittele siksi palovaarallisia aineita aina ohjeiden mukaan. **Palovaarallisten aineiden säilyttäminen huoneistokohtaisissa varastoissa on kokonaan kielletty.** Asunnoissa ja autotalleissa niiden säilyttämistä on rajoitettu.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Asuinhuoneistot ja niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat

- Jos säilytys on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista, saa säilyttää:
  - palavia nesteitä sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleja yhteensä enintään 25 litraa
  - nestekaasua enintään 25 kilogrammaa
  - ilotulitusvälineet, enintään 5 kg (netto), on säilytettävä lukitussa kaapissa siten, ettei niiden läheisyydessä ole sellaisia lämmönlähteitä tai tulenkäsittelyä, joka voisi aiheuttaa tulitteiden syttymisen
- **Muita kuin edellä mainittuja palavia kaasuja ei asuinhuoneistossa saa säilyttää.**
- **Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia.**

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät, kellarien ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Irtaimistovarastot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia.
- Nestekaasua ei saa säilyttää irtaimistovarastoissa.
- Ei saa säilyttää lainkaan bensiiniä, kaasupulloja tai muita palavia nesteitä.
- Ilotulitusvälineitä ei saa säilyttää irtaimistovarastojen asuntokohtaisissa säilytystiloissa eikä yhteiskäytössä olevissa tiloissa.

Autotallit

- Autotallissa saa säilyttää auton ja autonrenkaat, mopon, perämoottorin, auton huoltoon tarvittavat varaosat ja työkalut sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvät välineet
- Ajoneuvosuojissa säilytettävässä ajoneuvossa sisällä olevaa polttoainetta ei lasketa säilytysmääriin
- Autotallissa voi säilyttää syttyviä sekä helposti ja erittäin helposti palavia nesteitä enintään 60 litraa ja enintään 200 litraa palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 55 °C
- Yhteisten autotallien ja -katosten maksimimäärä on koko tallille tai katokselle, ei esim. per asukas
- Nestekaasua autotallissa saa säilyttää irtosäiliöissä enintään 25 kg

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat
- Ulkona olevat roska-astiat, myös jätekatokset sijoitetaan vähintään kahdeksan metrin etäisyydelle rakennuksesta

Asuinrakennukseen kuuluva erillinen varastotila

- Voi säilyttää:
  - palavia nesteitä sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleja yhteensä enintään 50 litraa
  - nestekaasua enintään 50 kilogrammaa

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

9 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Liiketilän haltijan velvollisuudet
- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Palovaroitinohje
- Yleiset ohjeet
- Kotivara
- Ensiapuohjeita

Liite A Liiketilän haltijan velvollisuudet

Tilan haltijan tai toiminnanharjoittajan on mahdollisuuksiensa mukaan valvottava, että työpaikalla noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä. On suositeltavaa nimetä turvallisuudesta vastaava henkilö, joka huolehtii turvallisuusasioista ja toimii yhteistyössä kiinteistön vastuuhenkilöiden kanssa.

Tilanhaltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että

- tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen
- rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin
- pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, kulku- tai poistumisteillä, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

- sammutusvälineet
- palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet
- poistumisreittien opasteet ja valaistus.

Tilan haltija ja toiminnanharjoittaja vastaavat osaltaan laitteiden kunnosta ja ilmoittavat epäkohdista vastuuhenkilölle.

Tilan haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan

- ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä
- varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa
- varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät
- ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Liite B Alkusammuttimien käyttöohjeet

Asukas vastaa sammutusvälineiden hankinnasta asuntoonsa.

B.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

B.2 Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Liite C Palvaroitinohje

Palvaroitin on laite, joka havaitsee alkavan palon ja hälyttää voimakkaalla äänellä. Palvaroitin on pakollinen kaikissa asunnoissa.

Sijoita palvaroitin kattoon

Palvaroitin sijoitetaan kattoon, koska savu nousee ylös. Jos asunnossa on useita kerroksia, jokaisessa kerroksessa pitää olla oma palvaroitin. Muista myös seuraavat ohjeet, kun sijoitat palvaroitimen:

- Sijoita palvaroitin kattoon keskelle huonetta sellaiseen paikkaan, johon savu pääsee leviämään esteettä.
- Asenna palvaroitin vähintään 50 senttimetrin päähän seinästä, nurkasta tai kattopalkista.
- Älä asenna palvaroitinta lähelle tuuletusikkunaa tai ilmanvaihtokanavaa. Ilmavirtaus voi estää savun pääsyn palvaroittimeen.
- Älä sijoita palvaroitinta keittiöön tai kosteisiin tai erittäin pölyisiin tiloihin.
- Noudata palvaroitimen mukana tulevaa asennusohjetta.

Pidä palvaroitin kunnossa ja testaa sen toimintaa kuukausittain

Palvaroitin kerää helposti pölyä, jolloin se voi aiheuttaa virrehälytyksiä. Palvaroitin tulee puhdistaa kerran vuodessa.

Näin pidät palvaroitimen kunnossa

- Imuroi palvaroitin kevyesti.
- Pyyhi pölyt palvaroitimen päältä kevyesti kostealla pyyhkeellä. Älä päästä kosteutta palvaroitimen sisälle.
- Testaa palvaroitin aina puhdistuksen jälkeen painamalla testinapista. Äänimerkki ilmoittaa, että palvaroitin toimii.
- Testaa palvaroitimen toiminta kerran kuussa painamalla testinapista. Älä käytä testaamiseen palavaa tulitikkua, kynttilää, tupakansytytintä tai vastaavaa.
- Vaihda tavallinen paristo palvaroittimeen kerran vuodessa.
- Tee vikailmoitus viallisesta palvaroitimesta

Liite D Yleiset ohjeet

Sen lisäksi mitä lait, asetukset ja muut sopimukset määräävät, asumisviihtyvyyden turvaamiseksi on lisäksi hyväksyttävä kiinteistökohtaiset järjestyssäännöt sekä yleiset ohjeet.

Kaikkien asukkaiden on käyttäytymisellään otettava huomioon talon muut asukkaat, eikä kukaan saa tarpeettomasti häiritä toisten asumisviihtyvyyttä. Asukkaiden on huolehdittava siitä, että myös heidän vieraansa noudattavat näitä talon järjestyssääntöjä.

D.1 Ulko- ja piha-alueet

Ulkoalueiden käytössä on noudatettava siisteyttä eikä nurmikkoja, pihan istutuksia, pihakalusteita tai leikkivälineitä saa vahingoittaa. Ulkoalueilla liikuttaessa tulee käyttää yleisiä kulkuväyliä. Autoilla ajo talojen välisillä kulkuväylillä on sallittua vain lyhytaikaisesti muutto- ym. tavarankuljetus-tarkoituksessa. Noudata tyhjäkäynnistä säädettyjä rajoituksia myös piha- ja paikoitusalueilla.

D.2 Pysäköinti

Autojen pysäköinti on sallittua vain tarkoitukseen merkityille alueilla. Huoneistoista tai muista sisätiloista ei saa vetää sähköjohtoja ulkokäyttöön.

Pelastustiet pidettävä vapaana.

D.3 Huoneistot

Huoneistossa sekä kiinteistön alueella on annettava asumisrauha muille asukkaille. Mahdollisista poikkeuksellisen suurista perhejuhlista tms. tulisi tiedottaa naapureille etukäteen.

D.4 Parvekkeet

Parveke tulee pitää siistinä ja talvisin lumesta luotuna. Kukka-astiat tulee sijoittaa kaiteen sisäpuolelle. Kukkien kastelu ja parvekkeen pesu juoksevilla vedellä on kielletty. Mattojen tomuttaminen, tupakantumppien tai muiden roskien heittäminen parvekkeelta ja ikkunoista on ehdottomasti kielletty. Parvekkeilla grillaaminen tai muu lämpimän ruoan valmistaminen on sallittua ainoastaan sähkögrillillä.

D.5 Lemmikkieläimet

Lemmikkieläimet eivät saa häiritä talon muita asukkaita. Eläinten päästäminen yksin huoneiston ulkopuolelle on ehdottomasti kiellettyä. Huoneistojen ulkopuolella lemmikkieläimet (myös kissat) on pidettävä aina kytkettyinä tai kuljetushäkeissä ja sellaisen valvonnan alaisena, että muiden liikkuminen alueella on häiriötöntä ja turvallista. Koiran ja kissan ulkoiluttajan on pidettävä huolta sii-

tä, ettei eläin likaa tai vahingoita kiinteistön rakennuksia tai ulkoalueita. Lemmikkieläinten jätökset tulee korjata pois. Koiran ja kissan ulkoiluttaminen on ehdottomasti kielletty lasten leikkeihin varatuilla paikoilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

D.6 Jätehuolto

Jäteastioiden ulkopuolelle ei saa jättää jätepusseja, pahvia, huonekaluja, ongelmajätteitä yms. Ongelmajätteet on jokaisen toimitettava niiden keräyspisteisiin, esim. akut, autonrenkaat. Vanhat huonekalut, televisiot ym. tavarat on jokaisen toimitettava itse jäteasemalle.

D.7 Pesula

Pesulan koneilla ei saa pestä, kuivata eikä mankeloida mattoja. Ulkopuolisilta henkilöiltä pesulan käyttö on kielletty. Tutustu koneiden käyttöohjeisiin pesulassa. Kaarituelliset rintaliivit on pestävä ehdottomasti pesupussissa, sillä tukien irtoaminen koneeseen aiheuttaa oikosulun ja rikkoo koneen. Jätä pesula käytön jälkeen siistiin kuntoon. Sellaiseen kuntoon, johon itse haluaisit tulla pesemään mielelläsi pyykkejä.

D.8 Pyykkihuolto

Pyykit tulee tyhjentää pesukoneesta ja kuivaushuoneesta heti pesu-/kuivausvaiheen päätyttyä, jotta tilat vapautuvat seuraaville käyttäjille. Kuivaushuoneen käyttö on sallittua vain puhtaan pyykin kuivattamiseen. Pyykkien säilyttäminen pesutuvalla ja kuivaushuoneessa on kiellettyä.

D.9 Kuivaushuone

Kuivaushuone on tarkoitettu tavanomaisen pyykin kuivaamiseen. Tutustu kuivauslaitteen käyttöohjeisiin. Kuivauslaitteita ei saa käyttää yöllä niiden aiheuttaman melun takia. Kuivaimen välittömään läheisyyteen (0,5 m) ei saa asettaa mitään (PALORISKI)!

D.10 Saunan käytön turvallisuus

Saunaosaston käytössä on syytä muistaa seuraavat turvallisuusasiat:

- Märät saippuaiset lattiat ovat liukkaita.
- Noudata varovaisuutta liikkuessasi löylyhuoneessa ja lauteilla.
- Noudata sähkölaitteiden (esim. hiustenkuivaajan) käytössä samoja turvallisuusohjeita kuin asunnossa. Sähkölaitteiden vieminen pesuhuoneeseen on kielletty.
- Ilmoita havaitsemistasi vioista heti huoltoyhtiölle

D.11 Saunan käyttö

Noudata saunaosaston käytössä seuraavia pelisääntöjä:

- Älä jätä suihkua valumaan mennessäsi löylyyn, se aiheuttaa huomattavaa veden tuhlausta ja asumiskulujen nousua.
- Älä kastele saunan lauteita ja seiniä, se lyhentää niiden kestoikää merkittävästi.
- Käytä laudeliinaa hygieniasyistä.
- Huuhtelee saippua pois lattialta.
- Älä tupakoi saunaosastolla.
- Sammuta valot poistuessasi.
- Älä jätä ikkunoita tai ulko-ovia auki.

Jos havaitset puutteita tai muuta niin ilmoita asiasta kiinteistönhoitajalle.

D.12 Kerhuhuone

- Aasukkaiden yörauhaa häiritsevä toiminta on kiellettyä hiljaisuuden aikana.
- Tupakointi kerhotiloissa on kielletty.
- Kerhuhuone tulee siivota käytön jälkeen.
- Kerhuhuoneelle ei saa jättää roskia eikä tyhjiä pulloja.
- Kerhuhuoneelta lähdettäessä tulee varmistaa, että kaikki ovet, ikkunat ja parvekelasit ovat suljettuina.
- Mikäli kerhuhuoneen kunnossa, varustuksessa tms. on jotakin huomauttamista, siitä tulee viipymättä tehdä vikailmoitus.

D.13 Grillaaminen

Grillaaminen on sallittu vain sähkögrillillä käyttämällä.

Liite E Kotivara

Kotivara on osa taloyhtiön asukkaiden omatoimista suojelua. Yllättävistä tilanteista selviää vähemmän harmein, kun kotona on kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Tilanne, että kauppaan ei pääse, voi yllättää monestakin syystä. Yksinasuva voi sairastua, eikä kykene ostoksille tai perheenjäsen sairastuu. Yhteiskunta voi haavoittua; tulee lakko, liikenneyhteydet katkeavat tai laaja sähkökatkos häiritsee arkea. Voi sattua sellainen onnettomuus, että kaupat joudutaan sulkemaan tai ulos ei voi lähteä. Myös jakeluhäiriö voi estää tavaroiden kuljetuksen kauppoihin tai hankinnat kaupasta.

Joka perheellä on omanlaisensa kotivara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista. Kotivara voi vaihdella sisällöltään talouden ruokatottumusten mukaan sisältäen muun muassa astioita veden varastointiin, lääkkeitä, joditabletit sekä talouskohtaisia välttämättömyystavaroita. Kotivaran tulisi riittää vähintään viikoksi, mieluiten kahdeksi – kotivaraa käytetään ja täydennetään jatkuvasti.

Kotivaraan sisältyvät myös välttämättömyystarvikkeet, joita tulee varata samaksi ajaksi kuin elintarvikkeiden. Näitä ovat mm. henkilökohtaiset lääkkeet, hygieniatarvikkeet, vaipat, paristokäyttöinen radio, taskulamppu ja paristot.

Liite F Ensiapuohjeita

F.1 Hätäensiapu

Hätäensiavun tarkoituksen on varmistaa potilaan avoin hengitystie sekä ylläpitää hengitystä ja verenkiertoa.

1. Arvioi tilanne, varmista oma turvallisuutesi ja soita 112.
2. Avaa potilaan hengitystiet kohottamalla hänen leukaansa ja kääntämällä otsaa taaksepäin.
3. Tarkista hengittääkö potilas. Tajuton ja reagoimaton potilas ei hengitä, jos et tunne ilmavirtausta kädelläsi, korvallasi tai poskellasi.
4. Aloita painanta- ja puhalluselvytys.

Puhalluselvytys-ohjeet:

- Aloita elvytys
  - 30 painallusta
  - 2 puhallusta

Jos puhallukset eivät saa rintakehää nousemaan, ÄLÄ jatka puhaltamista. Tärkeintä on ylläpitää uhrin verenkiertoa painantaelvytyksellä.

1. Käännä tajuton, itse hengittävä potilas kylkiasentoon.
2. Hoida verenvuoto painamalla vuotokohtaa käsin.
3. Auta selkävamman saanutta potilasta pitämällä hänen päätään paikoillaan.

Toimi näin hätätilanteessa:

- Pysähdy ja rauhoitu
- Soita 112
- Varmista ensin oma turvallisuutesi ja estä lisävahingot
- Anna hätäensiapua
- Opasta ammattiauttajat paikalle

F.2 Kouristelu

Aivojen toimintahäiriöt voivat aiheuttaa tahattomia lihasnykäyksiä ja kouristuksia. Ihminen saattaa kouristella monesta eri syystä. Syinä voivat olla esimerkiksi epilepsia, aivoverenvuoto, korkea kuume tai tapaturma.

Tunnista oireet:

- Sairastunut menettää tajuntansa, kaatuu ja hänen vartalonsa jäykistyy.
- Jäykistymistä seuraavat nykivät kouristukset. Kouristelu kestää yleensä vain 1-2 minuuttia.

Kouristuskohtauksen ensiapu:

- Tee hätäilmoitus numeroon 112.
- Älä yritä estää kouristusliikkeitä, mutta huolehdi siitä, että autettava ei kolhi päätänsä tai muuten vahingoita itseään.
- Varmista esteetön hengitys.
- Käänä autettava kylkiasentoon heti, kun kouristukset vähenevät.
- Mikäli tiedät autettavan sairastavan epilepsiaa, tee hätäilmoitus numeroon 112, jos kouristelu pitkittyy tai jos kohtausta uusiutuu.
- Jos kohtausta menee itsestään ohi, varmista kuitenkin, että autettava on täysin toipunut ennen kuin jätät hänet.
- Ota yhteys lääkäriin, jos kyseessä on lapsen kuume-kouristus.

F.3 Myrkytys

Yleisimmät kotona tapahtuvat myrkytykset aiheutuvat alkoholista, lääkkeistä, myrkyllisistä kasveista tai sienistä.

Jos et havaitse uhrista selkeitä myrkytyksen oireita ja kaipaat neuvoja, voit soittaa myrkytystietokeskukseen, puhelin 0800 147 111 (24h/vrk)

Lääkkeiden yliannostukset

Soita 112 heti, jos epäilet autettavan hengen olevan uhattuna lääkkeiden yliannostuksesta johtuen.

Toimi näin

- Anna tajuissaan olevalle potilaalle hiilitabletteja, jos niitä on saatavilla.
- Laita tajuton, normaalisti hengittävä potilas kylkiasentoon.
- Kerää esiin kaikki löytämäsi lääkkeet ja lääkepurkit ensihoitajia varten.
- Älä anna potilaan nauttia alkoholia.

F.4 Rintakipu

Rintakipuun on aina suhtauduttava vakavasti. Kovan puristavan rintakivun tavallisin syy on sydäninfarkti. Kipu tuntuu ylävartalolla ja voi säteillä vasempaan kainaloon, käsivarteen ja kaulalle. Henkilö on usein kylmänhikinen, hänellä voi olla pahoinvointia ja hengitys voi vaikeutua.

Henkilö voi ottaa omia lääkkeitä (nitro-lääkitys), mutta jos ne eivät auta muutaman minuutin kuluessa, toimitaan ensiapuohjeen mukaan.

Rintakipuisen ensiapu:

- Tee hätäilmoitus heti numeroon 112.
- Rauhoita autettavaa ja auta hänet lepoon esim. puoli-istuvaan asentoon.
- Tarjoa hätäkeskuksen ohjeiden mukaan asetyylisalisyylihappoa sisältävää lääkettä (esimerkiksi aspiriini tai disperiini) pureskeltavaksi tai veteen liuotettuna. Tablettia ei anneta, jos autettava on allerginen ko. lääkkeille.

Jos henkilö menee elottomaksi, aloita painelu-puhalluselytys rytmillä 30 painelua ja 2 puhallusta ja ilmoita hätäkeskukseen muuttuneesta tilanteesta.